

03-12-2014

Notat om reglerne om inhabilitet i lokaludvalg

Generelt

Reglerne om inhabilitet omhandler den situation, hvor et medlem af et lokaludvalg har en sådan *interesse i* eller *tilknytning til* en konkret sag, at vedkommende ikke bør beskæftige sig med sagen.

Vurderingen af inhabilitet er en *retlig* vurdering, som skal foretages på baggrund af sagens oplysninger.

Spørgsmålet om inhabilitet skal baseres på en *generel vurdering* af risikoen for, at uvedkommende hensyn kan få indflydelse på en sags afgørelse.

En beslutning om at anse et lokaludvalgsmedlem for inhabil indebærer derfor ikke en tilkendegivelse af, at det pågældende medlem *konkret* må antages at lægge vægt på usaglige hensyn, men en vurdering af risikoen for, *at det kan ske*, er til stede.

Formålet med inhabilitetsreglerne er således ikke alene at sikre, at den enkelte sag behandles korrekt, men også, at der ikke skabes mistillid til den offentlige forvaltning. Samtidig bør der ikke i unødigt omfang lægges hindringer i vejen for, at lokaludvalgsmedlemmerne kan deltage i sagsbehandlingen i lokaludvalget.

Regelgrundlaget

Det følger af lokaludvalgsregulativets § 16, at et lokaludvalgsmedlem kan have en sådan interesse i en sag, som behandles på lokaludvalgets møde, at vedkommende er udelukket fra at deltage i lokaludvalgets forhandling og afstemning om sagen.

Det er lokaludvalgsmedlemmets pligt at underrette lokaludvalget, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om vedkommendes habilitet. Medlemmet skal underrette formanden for lokaludvalget herom inden udvalgs mødet.

Konsekvens af et lokaludvalgsmedlems inhabilitet er, at vedkommende skal forlade lokalet under lokaludvalgets behandling af og afstemning om den pågældende sag.

Spørgsmålet om, hvornår der er tale om inhabilitet i et sådant omfang, at lokaludvalgsmedlemmet er udelukket fra at deltage i forhandlingen og afstemningen, afgøres ud fra forvaltningslovens regler om inhabilitet.

De oftest forekommende habilitetsproblematikker i lokaludvalg vil blive gennemgået generelt nedenfor.

Sagsnr.

2014-0253010

Dokumentnr.

2014-0253010-1

Sagsbehandler

Helene Vinten Madsen

- 1) Inhabilitet på grund af private interesser, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1.

Et lokaludvalgsmedlem vil være inhabil i en sags behandling, hvis vedkommende har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald. Det er en forudsætning for, at der kan statueres inhabilitet, at den personlige eller økonomiske interesse er af en sådan størrelse, at man med rimelighed ud fra en generel bedømmelse kan gå ud fra, at den vil være egnet til at kunne påvirke sagsbehandlingen.

- 2) Inhabilitet på grund af pårørendes interesser, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 2.

Et lokaludvalgsmedlem vil være inhabil i en sags behandling, hvis den familiemæssige forbindelse er omfattet af bestemmelsen, fx at sagen vedrører vedkommendes hustru eller nevø, og den interesse, som den beslægtede har i sagens behandling, er af en sådan karakter og styrke, at vedkommende selv ville være inhabil i forhold til sagens behandling.

Man skal her være opmærksom på opsamlingsbestemmelsen i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5, som omfatter nære venskaber, der netop ikke er omfattet af den specifikke bestemmelse i nr. 2. Med andre ord vil et lokaludvalgsmedlem kunne være inhabil, hvis en nær ven har en særlig interesse i sagen.

- 3) Inhabilitet på grund af tilknytning til en forening, et selskab eller anden juridisk person, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 3.

Bestemmelsen indebærer som udgangspunkt, at eksempelvis et medlem af en forenings bestyrelse ikke i sit virke som lokaludvalgsmedlem må medvirke ved afgørelsen af sager i lokaludvalget, hvori foreningen er part, eller hvis udfald foreningen på anden måde har interesse i.

Det er imidlertid antaget i praksis (den såkaldte ”kommunalretlige modifikation”), at der ikke i almindelighed vil være tale om inhabilitet, såfremt det pågældende lokaludvalgsmedlem er udpeget af lokaludvalget til at varetage udvalgets interesser i foreningens bestyrelse. I sådanne tilfælde vil der som udgangspunkt ikke være nogen interessekonflikt, idet lokaludvalgsmedlemmet også i foreningens bestyrelse har til opgave at varetage lokaludvalgets interesser. Med andre ord kan der ikke antages at være fare for, at afgørelsen af den årsag vil blive påvirket af uvedkommende hensyn, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 2.

Der gælder fem undtagelser til den kommunalretlige modifikation, som er følgende:

1) hvis sagens behandling indebærer en stillingtagen til en gensidigt bebyrdende aftale af privatretlig karakter mellem den udpegende myndighed og den private enhed.

Et eksempel på gensidigt bebyrdende aftale af privatretlig karakter er en kontrakt, hvor lokaludvalget forpligter sig over for en anden part til at gengælde ydelse for ydelse. Det kan være en kontrakt, hvor lokaludvalget forpligter sig til at betale et selskab for udførelse af et arbejde.

Det må i sådanne tilfælde antages, at lokaludvalgsmedlemmets stillingtagen til sagen i lokaludvalget vil kunne blive påvirket af hensynet til den overvejende økonomiske interesse af privatretlig karakter, som den private enhed har i sagens udfald.

2) hvis der direkte eller indirekte er tale om stillingtagen til lokaludvalgsmedlemmets egne handlinger eller undladelser som bestyrelsesmedlem.

3) hvis det offentligt udpegede bestyrelsesmedlem er bestyrelsesformand i den private enhed, og der kan være tvivl om, hvorvidt den pågældende ved behandlingen af sagen alene vil varetage saglige offentlige interesser.

4) hvis den private enhed undtagelsesvis er tillagt beføjelsen til at træffe afgørelser, og disse afgørelser kan påklages til den udpegende forvaltningsmyndighed.

5) hvis den udpegende myndighed udøver tilsyn eller kontrolvirksomhed i forhold til den private enhed.

Udover de ovenfor nævnte tilfælde kan det pågældende lokaludvalgsmedlem være inhabil på andet grundlag. Det kan fx være, hvis lokaludvalgsmedlemmet har særlige personlige interesser i sagens udfald. Det er således afgørende, at alle omstændigheder, der kan føre til inhabilitet efter forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 1-5, altid overvejes.

4) Inhabilitet på grund af omstændighederne i øvrigt, jf. forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5

Det er ikke muligt at give en udtømmende opregning af alle de forhold, der kan begrunde inhabilitet. Der er derfor indsat en opsamlingsbestemmelse i forvaltningslovens § 3, stk. 1, nr. 5, hvorefter der også indtræder inhabilitet, hvis der i øvrigt foreligger

omstændigheder, der er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Et lokaludvalgsmedlem kan fx med henvisning til opsamlingsbestemmelsen blive anset for inhabil i en situation, hvor en sags behandling i lokaludvalget direkte påvirker en meget nær ven af det pågældende lokaludvalgsmedlem.

Bilag

Regelgrundlaget

Regulativ for Lokaludvalg i Københavns Kommune af 6. februar 2014

§ 16 har følgende ordlyd:

”Inhabilitet

§ 16 Lokaludvalget træffer beslutning om, hvorvidt et medlem har en sådan interesse i en sag, at vedkommende er udelukket fra at deltage i lokaludvalgets forhandling og afstemning om sagen.

Stk. 2. Et medlem skal underrette udvalget, hvis der foreligger forhold, der kan give anledning til tvivl om vedkommendes habilitet. Medlemmet underretter inden udvalgmødet formanden herom.

Stk. 3. Når et medlem må forventes at blive erklæret for inhabilt i forhold til en sag, der skal behandles i lokaludvalgets møde, indkalder formanden det pågældende medlems 1. suppleant til at deltage i sagens behandling. Såfremt 1. suppleanten er forhindret i at deltage, indkalder formanden 2. suppleanten.”

Forvaltningslovens § 3 (jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014) har følgende ordlyd:

”§ 3. Den, der virker inden for den offentlige forvaltning, er inhabil i forhold til en bestemt sag, hvis

- 1) vedkommende selv har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 2) vedkommendes ægtefælle, beslægtede eller besvogrede i op- eller nedstigende linie eller i sidelinien så nær som søskendebørn eller andre nærstående har en særlig personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er repræsentant for nogen, der har en sådan interesse,
- 3) vedkommende deltager i ledelsen af eller i øvrigt har en nær tilknytning til et selskab, en forening eller en anden privat juridisk person, der har en særlig interesse i sagens udfald,
- 4) sagen vedrører klage over eller udøvelse af kontrol- eller tilsynsvirksomhed over for en anden offentlig myndighed, og vedkommende tidligere hos denne myndighed har medvirket ved den afgørelse eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, sagen angår, eller
- 5) der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnede til at vække tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Stk. 2. Inhabilitet foreligger dog ikke, hvis der som følge af interessens karakter eller styrke, sagens karakter eller den pågældendes funktioner i forbindelse med sagsbehandlingen ikke kan antages at være fare for, at afgørelsen i sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn.

Stk. 3. Den, der er inhabil i forhold til en sag, må ikke træffe afgørelse, deltage i afgørelsen eller i øvrigt medvirke ved behandlingen af den pågældende sag.”